D. D.

IXIA,

QUAM
DISSERTATIONE BOTANICA
DELINEATAM,
CONS. EXPERIENT. FAC. MED. UPSAL.

PRÆSIDE

CAROL. P. THUNBERG,

MED. DOCT. PROF. REG. ET EXTRAORD., ACAD. CÆSAR. N. C. REG. SCIENT. HOLMIENS., SOCIET. SCIENT. UPS. PATR. HOLMENS. BEROL. N. SCRUT. LUND. HARLEM. AMSTEL. ET NIDROSIENS. MEMBRUM.

PUBLICO EXAMINI SUBJICIT,

JOHANNES DAN. RUNG,

STOCKHOLMIENSIS.

IN AUDIT. GUST. MAJ. D. XXI JUNII ANNO MDCCLXXXIII.

H. A. M. S.

UPSALIÆ,
TYPIS JOHAN. EDMAN, DIRECT. ET REG. ACAD. TYPOGR.

Rare Book
QK495
.F49
T85
1783
MO. BOT. GARDE
1911

IN SACRAM REGIAM MAJESTATEM

MAGNÆ FIDEI VIRO,

DIRECTORI GENERALI NOSOCOM. REGN. SVECIÆ ETC. ETC.

EQUITI AURATO ORD. REG. VASÆI

GENEROSISSIMO ATQUE NOBILISSIMO

DOMINO DOCT.

OLAO AF ACRELL,

MÆCENATI MAXIMO.

SACRUM.

DISSERTATIO BOTANICA
DE
IXIA.

§. I.

Ixia, ex ordine Naturali Enſatarum, *Triandra, monogyna*, a ceteris congeneribus diſtinguitur *corolla monopetala, tubuloſa; tubo recto, filiformi; limbo 6-partito, æquali.* Diu licet, et veteribus quoque, quædam hujus ſpecies fuerint notæ, plurimæ tamen recentiorum inventis ſunt adnumerandæ. Paucæ illæ, quæ huc uſque detectæ et deſcriptæ fuerunt, plerumque ſiccatæ in manus Botanicorum inciderunt, ſic ut ex ſpeciminibus ſiccis characteres vel inſufficientes vel omnino falſi confecti ſint, unde neque ipſum Genus neque Species invicem dignoſci potuerunt. Ob haſce rationes corolla generis ſæpiſſime dicta fuit hexapetala. Ob easdem rationes ad hoc Genus, nullo tamen jure, relatæ ſunt ſic dictæ Ixia chinenſis, gladiata et africana, quæ ad Moræas migrare omnino debent. Præterea et ſponte creſcentes et imprimis in hortis cultæ ita variant *ſcapo ſimplici* et *ramoſo*, *ſcapo brevi* et *altiori*, *floribus paucis* et *plurimis*, *rachide recta* vel *flexuoſa*, ut facile fallatur ille, cui non contingit in ſolo natali attentiori oculo omnes varietates inſpicere et accuratiori ſubjicere examini. Itaque cum Cel. Præſidi in Africa Auſtrali, ubi omnes Ixiæ ſponte creſcunt, vivas colligere et deſcribere, mihi vero ex

herbario ſicco illas in ordinem redigere contigerit, non inutile fore duximus, amplum ſatis hoc genus accuratius determinare et ſpecies melioribus atque certioribus characteribus ſpecificis inſignire, quam qui antea dati fuerunt, additis 15 novarum deſcriptionibus et ſeptem figuris. Ita tamen facile non eſt, in tanta ſpecierum multitudine, quæ infinite variant et luxuriant, nec ullas fere notas conſtantes ſervant, optimos eruere characteres ſpecificos, ac quisque ſibi perſvaſerit. Non mirum itaque, neque ſecundum Syſtema Linnæanum, neque ſecundum Diſſertationem Domini de la Roche, Ixiarum ſpecies certo inveſtigari poſſe. Si ergo neque noſtri conatus omnibus tollendis difficultatibus ſuffecerint, ignoſcas H. L. et hiſce, donec meliora præſtiterit alius, benigne utaris.

§. II.

CHARACTER GENERICUS.

Calyx.	*Spatha* bivalvis, infera, corolla brevior: *valvulæ* oblongæ, perſiſtentes; exterior latior interiorem vaginans.
Corolla	monopetala, tubuloſa, regularis, ſupera. *Tubus* filiformis, ſenſim ampliatus, rectus. *Limbus* campanulatus, regularis, 6-partitus: *laciniæ* oblongæ, obtuſæ, æquales, patentes.
Stam.	*Filamenta* tria, filiformi-ſubulata, tubo prope os inſerta, corolla breviora. *Antheræ* oblongæ, ſulcatæ.
Pist.	*Germen* inferum, triangulare, glabrum.

Sty-

Stylus ſimplex, filiformis, erectus.
Stigmata tria, filiformia.

PERIC. *Capſula* ovata, trigona, ſtriata, obtuſa, glabra, trivalvis, trilocularis.

Semina plura, rotundata, glabra.

Eſſentia Generis: Corolla tubuloſa: Tubus filiformis, rectus; Limbus 6-partitus, campanulatus, æqualis. Stigmata tria, ſimplicia.

Obſ. Corolla Ixiæ numquam 6-petala.

§. III.

DIVISIO SPECIERUM.

* *caule ramiſque folioſis.*

fruticoſa. 1. I. caule ramoſo, foliis imbricatis tecto.

** *ſcapo foliis breviore:*

minuta. 2. I. ſcapis unifloris, foliis lævibus.

bulbocodium. 3. I. ſcapo ramoſo, floribus ſolitariis, foliis ſulcatis reflexis.

humilis. 4. I. ſcapo ramoſo, floribus ſecundis, foliis ſulcatis erectis.

*** *ſcapo foliis longiore:*

a. *hirſutæ.*

piloſa. 5. I. foliis linearibus piloſis, floribus alternis.

hirta. 6. I. foliis enſiformibus hirtis, floribus ſecundis.

ſecunda. 7. I. foliis elliptico-enſiformibus, ſcapo villoſo-ſcabro.

b. *glabræ:*

α *foliis crispis:*

crispa. 8. I. foliis linearibus crispis, floribus alternis.

cinnamomea. 9. I. foliis lanceolatis crispis, floribus alternis.

corymbosa. 10. I. foliis lanceolatis crispis, scapo ancipiti.

β *foliis æqualibus:*

linearis. 11. I. foliis linearibus, scapo simplici erecto.

capillaris. 12. I. foliis linearibus, scapo polystachyo, spathis scariosis.

setacea. 13. I. foliis linearibus, scapo flexuoso glabro.

scillaris. 14. I. foliis linearibus, floribus secundis, rachide flexuosa.

aristata. 15. I. foliis linearibus, spathis aristato-dentatis.

pendula. 16. I. foliis lineari-ensiformibus, scapo polystachyo, spicis pendulis.

bulbifera. 17. I. foliis ensiformibus, spathis membranaceis setaceo-laceris.

erecta. 18. I. foliis ensiformibus, scapo polystachyo, floribus alternis immaculatis.

maculata. 19. I. foliis ensiformibus, scapo polystachyo, floribus alternis, corollis basi maculatis.

crocata. 20. I. foliis ensiformibus, floribus secundis, corollis basi hyalino-fenestratis.

lancea.

239

lancea. 21. I. foliis ensiformibus, floribus secundis, scapo simplici flexuoso.

pentandra. 22. I. foliis ensiformibus, floribus pentandris.

falcata. 23. I. foliis ensiformibus reflexo-falcatis.

excisa. 24. I. foliis ovatis, floribus secundis, scapo flexuoso.

§. IV.

DESCRIPTIONES SPECIERUM.

Radix omnibus bulbosa est, bulbo extus a rudimentis foliorum priorum annorum reticulato, intus solido. In Ixia pendula bulbi plures impositi, depressi.

Folia vaginantia, equitantia, integra, sæpius glabra et scapo breviora.

Scapus simplex vel polystachyus, sæpissime varians. *Caulescens* unica est species fruticosa.

Florescentia spicata, spica simplici vel divisa: nulli itaque flores pedunculati, sed qui quales videntur, terminales sunt in Ixiis polystachyis ramis unifloris.

1. Fruticosa. I *Caulis* suffruticosus, ramosus, totus glaber et foliis tectus, palmaris vel paullo ultra.

Folia linearia, apice attenuata, subfalcata, tenuissime striata, densissime imbricata, pollicaria usque bipollicaria.

Flores terminales, cærulei.

Spathae membranaceae.
Tubus corollae flavus, semipollicaris.

2. MINUTA. I. *Bulbus* globosus, reticulo tectus, magnitudine pisi.

Folia vagina inclusa, linearia, supra concava, subtus convexa, glabra, erecta, longitudine scaporum, unum pro singulo scapo.

Scapus raro unicus, saepius plures, 2-4 vel ultra, simplices, teretes, erecti, uniflori, glabri, pallide purpurascentes, pollicares, bracteati.

Bracteae paullo supra medium duae, lineari-filiformes, oppositae, erectae, lineam vix longae.

Calyx nullus, nisi bracteae.

Corollae tubus albus, striis purpureis. Limbi *laciniae* supra concavae, niveae, subtus albae, stria duplici purpurea, longitudine tubi, lineam dimidiam longae.

Antherae erectae, flavescentes.

Capsula virescens striis purpureis.

Facies tota adeo Fabriciae minutae, ut nisi inspiceres stamina, stigma et bulbum, eandem crederes

3. BULBOCODIUM. I. *Bulbus* ovatus, glaber, subtruncatus, fibrillosus.

Scapus trigonus, inferne vaginatus, ramosus, pauciflorus, glaber, palmaris vel spithamaeus.

Folia linearia, acuta, sulcata, crassiuscula, glabra; infimum longissimum scapo longius saepe duplo vel ultra, laxum, reflexum; reliqua, circiter duo vel tria longitudine scapi erecta.

Flores

241

Flores in ſcapi ramis terminales, majusculi, ſenſim florentes.

Spatha exterior ovata, viridis; interior lanceolata, acuta, membranacea, capſulam vaginans.

Corollæ tubus breviſſimus: Limbi *laciniæ* intus flavæ, ſtriis tribus fuſcis, extus flavo-vireſcentes.

Filamenta pubeſcentia.

Stigmata ſex, reflexa.

Differt a reliquis Ixiis ſtigmatibus ſex.

Variat floribus 1:o petalis 3 interioribus flavis; 3 exterioribus viridibus.
2:o petalis 3 interioribus albo-flavis; 3 exterioribus vireſcentibus.
3:o petalis 3 interioribus cæruleo-albis; 3 exterioribus vireſcentibus.
4:o corollis parvis, 3 interioribus albis, 3 exterioribus viridibus.
5:o corollis luteis.
6:o corollis cæruleis.
7:o corollis roſeis fundo luteo.

Variat præterea floribus magnis et minoribus, omnium colorum; foliis linearibus et filiformibus.

Scapus vero multiflorus eſt; rarius vero niſi unicum florem ſimul aperit, reliqnis intra ſpatham reconditis, ſic ut uniflorus videatur.

Folia interdum filiformia, interdum linearia, interdum enſiformia, ſcapo plerumque longiora, et ſæpius reflexa.

Bulbocodium et *rosea* eadem est species, e plurimis varietatibus constans: ab aliis distingvitur:
1. foliis reflexis, marginibus revolutis.
2. floribus remotis plus, quam in aliis.

4. Humilis. I. *Bulbus* profunde insidens, glaber, magnitudine avellanæ.

Scapus simplex vel ramosus, filiformis, erectus, palmaris usque spithamæus.

Folia duo vel tria, linearia, multi-sulcata, glabra, erecta, scapo longiora.

Flores racemosi, tres usque octo in rachide flexuosa.

Spathæ virides, truncatæ.

Variat α. corolla lutea.
β. corolla albido-rufescens s. incarnata.
γ. scapo indiviso, paucifloro.
δ. scapo ramoso, multifloro.

5. Pilosa. I. *Bulbus* globosus, fibrosus, glaber, magnitudine vix pisi.

Folia linearia, acuminata, subterna, erecta, striata, pilosa, scapo duplo breviora.

Scapus simplex, teres, erectus, glaber, multiflorus, palmaris et ultra, superne obscure purpurascens.

Flores alterni, sessiles, subnutantes.

Corolla extus rufescens, intus alba. Limbi *laciniæ* concavæ, tres inferiores albæ; tres exteriores intus albæ, extus purpureo-virescentes, margine albo.

An-

Antheræ lineares, baſi bifidæ, dorſo ſupra baſin inſertæ, flavæ.

Stigmata erecto-inflexa, hirta, alba.

Capſula 6-ſulcata.

Veſperi ab hora quarta flores aperit.

6. Hirta. I. *Folia* enſiformia, ſtriata, villoſa, ſcapo breviora.

Scapus ſimplex, inflexo-erectus, glaber.

Flores ſecundi, ſaturate cærulei.

Spathæ integræ.

Valde ſimilis I. *ſecundæ*, ſed differt: foliis valde villoſis, pilis albidis.

7. Secunda. I. *Bulbus* deorſum imbricatus, durus, magnitudine piſi.

Folia enſiformia, inferne attenuata, glabra, nervoſa, nervo medio craſſiori, erecta, ſcapo duplo breviora.

Scapus teres, flexuoſus, erectus, villoſo-ſcaber, raro ſimplex, ſæpius ramoſus, ramis flexuoſo-patulis, ſpithamæus uſque pedalis.

Flores ſecundi, in rachide flexuoſa, rarius pauci, ſæpius 4, 5 vel 6, erecti, cærulei.

Spathæ baſi virides, apice brunneæ, integræ. Singularis planta non ſcapo modo, ſed rachide imprimis flexuoſis dignoſcitur ab aliis optime ſcapo villoſo-ſcabro.

Variat. ſcapo ſimplici et ramoſo.

8. Crispa. I. *Bulbus* reticulatus, ovatus.

Folia circiter quinque, lineari-lanceolata, acuta, marginibus pulcherrime criſpa, glabra, ner-

vo longitudinali crasso, scapo plus duplo breviora.

Scapus simplex vel ramosus, teres, glaber, flexuosus, erectus, multiflorus, subpedalis.

Flores alterni, remoti.

Spatha exterior tridentata, nervis totidem striata; interior bidentata, nervis duobus.

Corollæ tubus subviridis; Limbi *laciniæ* cæruleæ.

Antheræ extremitate altera affixæ, inflexæ.

Stigmata reflexo-patentia, apice clavata.

Variat: 1. scapo simplici et ramoso.
2. corollis cæruleis et albis.

9. CINNAMOMEA. I. *Bulbus* conicus, deorsum imbricatus, truncatus, margine acuto fibroso, glaber, magnitudine pisi.

Scapus simplex, teres, flexuoso-erectus, viridi-purpureus, glaber, spithamæus.

Folia radicalia duo, margine obverso vaginantia, lanceolata, obtusa, subfalcato-reflexa, nervo medio elevato, margine crispo-undulata, scapo triplo breviora, digitalia; *cotyledonis* unicum amplexicaule, ovatum, obtusum, apice reflexum, integrum, glabrum, ungviculare; *caulina* duo, spathæformia remota: inferius convoluto-vaginans vagina longa, apice compressum, obversum: sæpe crispum, glabrum, pollicare usque tripollicare; superius ungviculare.

Flores secundi, erecti, a 3 ad 9.

Rachis subflexuosa, glabra.

Spa-

Spatha exterior concava, obtuſa cum acumine, glabra, viridis, apice purpuraſcente, tubo paullo brevior, lineam longa; interior ſubæqualis, apice tenuior, bifida.

Corollæ tubus parum ampliatus, ſubcurvatus, purpuraſcens, ſubungvicularis. Limbi *laciniæ* tres interiores totæ albæ; tres exteriores intus albæ, extus purpuraſcenti-ſtriatæ.

Antheræ erectæ, dorſo ſupra baſin inſertæ, lineari-ſubulatæ, limbo breviores, flavæ.

Capſula ſexſtriata.

Florum ſpica refert *Gladiolum recurvum*; ſed differt corolla regulari.

Foliis criſpis ſimilis eſt *Ixiæ Criſpæ*; differt vero

Foliis lanceolatis, duas lineas latis.

10. Corymbosa. I. *Bulbus* ovatus, truncatus, reticulatus.

Folium radicale unicum, enſiforme, criſpum, ſtriatum, recurvatum, glabrum, digitale, ſcapo duplo brevius; *caulina* unum vel duo, ſpathæformia, amplexicaulia, ſtriata, decurrentia, minora.

Scapus inferne ſimplex, ſuperne paniculatus, anceps, ſtriatus, glaber, flexuoſus, erectus, ſpithamæus.

Rami alterni, dichotomi, compreſſi, faſtigiati.

Flores in ramis ſubumbellato-faſtigiatis terminales.

Spatha viridis apice obtuſo rubicundo.

Corollæ tubus ſenſim ampliatus, longitudine ſpathæ. Limbi *laciniæ* lanceolatæ.

Stigmata apice globoſa.

Variat flore albo et cæruleo.

11. Linearis. I. *Bulbus* ovatus, fibroſus, lævis, magnitudine avellanæ.

Scapus ſimplex, teres erectus, glaber, palmaris, ſpithamæus et ultra.

Folia circiter tria; *infimum* longe vaginans, lineare, utrinque convexum, linea media elevata, anguſtiſſimum, vix lineam dimidiam latum, erectum, parum apice attenuatum, integrum, glabrum, ſcapo paullo brevius, raro æquale. *Superiora* duo ſpathacea, breviſſima.

Flores raro unicus, plerumque duo vel tres, ſecundi.

Spatha convoluta, lanceolata, acuta, ſtriata, glabra; exterior major, longitudine corollæ.

Corollæ tubus albidus. Limbi *laciniæ* obtuſæ cum acumine, ungviculares.

Stigmata revoluto-patentia, purpuraſcentia.

Capſula vix angulata, ſexſtriata.

12. Capillaris. I. *Bulbus* reticulatus, fibroſus, magnitudine avellanæ.

Folia linearia, nervoſa, glabra, ſcapo dimidio breviora.

Scapus teres, apice diviſus, capillaris, erectus, bipedalis, ramis pedicelliformibus unifloris.

Flores

Flores in ramis terminales, vel in apice ſcapi alterni, ſeſſiles, erecti, albidi, venoſo-reticulati.

Spathæ ſcarioſæ venis fuſcis, dentatæ.

Flores in hac ſpecie videntur pedunculati, ſed rami uniflori.

13. Setacea. I. *Folia* linearia, acuta, anguſtiſſima, ſcapo breviora, linea media elevata, glabra, ſubterna; in medio ſcapo folium breve, ſpathis ſimile.

Scapus filiformis, flexuoſus, erectus, pauciflorus, ruber, glaber, digitalis, ſimplex, vel ramoſus vel bifidus.

Spatha ſubinflata, viridis, valde concava, ſtriata, glabra, longitudine tubi ſemiungvicularis.

Corollæ Limbi laciniæ tres exteriores intus albæ, extus rubro ſtriatæ, tres interiores totæ albæ.

Stylus ſtaminibus longior, corolla berevior, filiformis, albus.

Variat: I. α. flore vireſcente, limbi apice albo.
β. flore luteo, limbi baſi fuſca.
2. α. ſcapo unifloro.
β. ſcapo multifloro, ſimplici.
γ. ſcapo multifloro, ramoſo.

Limbi baſi fuſca ſimilis eſt maculatæ, ſed diſtincta ab ea,
α. quod multoties minor.
β. quod ramoſa.
γ. foliis lineari-anguſtis.

14. Scillaris. I. *Scapus* teres, erectus, glaber, vaginatus, ramoſus, pedalis.

Rami filiformes nudi, flexuosi, laxi, glabri, florentes.

Folia longe vaginantia, linearia, circiter tria, crassiuscula, vix lineam dimidiam lata, stria duplici profunda, scapo breviora, spithamæa.

Flores secundi, remoti.

Rachis flexuosa, multiflora, floribus sæpe decem.

Spatha exterior paullo major, glabra, striata, basi viridis; apice cinerea, membranacea, integra; interior basi viridis; apice membranacea, bifida, cinerea.

Corollæ tubus brevissimus, flavo-virescens. Limbi *laciniæ* concavæ, flavæ, tribus exterioribus dorso purpurascentibus.

Stigmata involuta, villosa, flavescentia.

Capsula obsolete trigona, sexsulcata.

Semina subreniformia.

15. Aristata. I. *Bulbus* reticulatus, magnitudine avellanæ.

Scapus simplex, teres, erectus, glaber, palmaris, usque pedalis, vel paullo ultra.

Folia circiter quatuor vel quinque, linearia, quinque-nervia, nervo medio et marginibus crassioribus, acuta, erecta, glabra, scapo dimidio breviora.

Flores secundi, rarissime unicus, ramis duo, sæpe a quinque usque ad novem in rachide vix flexuosa.

Spathæ submembranaceæ, aristato-dentatæ.

Corollæ albo-incarnatæ.

16 Pen-

16. Pendula. I. *Radix* moniliformi-articulata: articuli plurimi orbiculati, depressi, approximati, carnosi, rufescentes.

Folia radicalia interne scapum vaginantia, lineari-ensiformia, acuta, striata, glabra, pedalia vel paullo ultra.

Scapus teres, glaber, erectus, interne crassitie calami scriptorii, superne divisus, ramis capillaribus nutantibus, flexuosis, orgyalis.

Spathæ membranaceæ, laceræ.

Corollæ in ramis alternæ, magnæ, incarnatæ, tubo brevi.

Omnium Ixiarium altissima, speciosa corollis magnis, cernuis.

17. Bulbifera. I. *Scapus* simplex vel ramosus, subcompressus, striatus, glaber, inferne foliis vaginatus, palmaris usque pedalis.

Folia ensiformia, nervoso-striata, disticha, erecta, glabra, scapo breviora, spithamæa.

Flores tres vel plures, magni, rachide inter flores flexuosa.

Spatha membranacea, nervoso-reticulata, grisea, apice fusca, lacera, filamentoso-aristata.

Corollæ tubus brevis, lineam longus: *limbus* ultra medium, non vero ad tubum usque 6-partitus: *laciniæ* magnæ, ovato-oblongæ, obtusissimæ, patentes.

Antheræ lineares, longæ, intus convexæ, extus lamellosæ, albæ.

Capsula sexstriata.

Vari-

Variat: α. flore purpureo.
β. flore rubro alboque variegato.
γ. flore flavo.
δ. scapo brevissimo et simplici.
ε. scapo altiori et ramoso.
ζ. scapo bulbifero.

18. Erecta. I. *Bulbus* magnitudine avellanæ.
Folia circiter 3 vel 4, ensiformia, multinervia, erecta, glabra, scapo duplo breviora.
Scapus teres, glaber, erectus, polystachyus, pedalis usque bipedalis.
Rami alterni, capillares, erecti, digitales.
Flores in scapo et ramis spicati, in rachide flexuosa digitali.
Spathæ submembranaceæ, subaristatæ.
Variat corollis luteis et violaceis unicoloribus.

19. Maculata. I. *Bulbus* avellana nuce duplo major.
Folia tria, quatuor vel quinque; ensiformia, multinervia, scapo duplo breviora.
Scapus sæpius simplex, raro polystachyus, teres, erectus, spithamæus usque pedalis et ultra.
Rami filiformes, erecti vel patentissimi.
Florum spicæ terminales, rachide flexuosa.
Spathæ membranaceæ, basi griseæ, apice brunneæ, sublaceræ.
Corolla supra os tubi macula obscura in basi limbi.
Adeo similis I. *erectæ*, ut vix quidquam aliud differat, præter maculam corollæ.

Variat:

Variat: *a*. corolla albida.
b. corolla flava.
c. corolla flava apicibus purpureis.
d. corolla albo-cæruleſcente.
e. corolla cærulea.
f. corolla purpurea macula pallida, quæ rariſſima.
g. corolla viridi, quæ pulcherrima, ſpicis ſæpe pedalibus.

20. Crocata. I. *Bulbus* avellana paullo major.

Folia circiter quinque, enſiformia, reflexo-ſubfalcata, multinervia, pollicaria uſque digitalia, ſcapo duplo vel ſæpe triplo breviora.

Scapus ſimplex, teres vel ramoſus, ſubcompreſſus; flexuoſus, erectus, glaber, palmaris uſque ſpithamæus.

Rami patentiſſimi, nudi, ſcapo ſimiles.

Bracteæ baſi griſeæ, apice ferrugineæ, ſubdentato-laceræ.

Flores ſecundi, ſpecioſi, campanulati, tubo brevi, aurantiaci macula ſupra os tubi pallidiori hyalina; raro duo vel pauci, ſæpius quinque vel ſeptem.

Variat: *a*. ſcapo ſimplici, brevi, paucifloro et macula atra ſupra feneſtratam.
b. ſcapo alto, polyſtachyo, multifloro.
c. ſcapo altiori, corollis rubicundis.

Hæc omnium Ixiarum facile pulcherrima, uti ceteræ culta magis ramoſa et ſpecioſa evadit.

21. Lancea. I. *Bulbus* rudimentis foliorum dense involutus, avellana major.

Folia circiter tria vel quatuor, lanceolato-ensiformia, marginibus et nervo medio crassioribus, marginibus revolutis, tenuissime striata, glabra, erecta, digitalia. Folia unum vel duo spathæformia in scapo.

Scapus simplex, teres, hinc inde compressus, flexuosus, erectus, glaber, foliis duplo longior.

Flores secundi, circiter sex, albo-purpurascentes.

Spathæ cinereæ, apice ferrugineæ, obtusæ, integræ.

22. Pentandra. I. *Scapus* ramosus vel simplex, teres, flexuosus, glaber, pedalis.

Folia ensiformia, striata, glabra, scapo multoties breviora.

Florum spica longa, interrupta, flexuosa.

Spatha membranacea, sexlineata, longitudine tubi; exterior major, carinata, tridentata.

Corollæ tubus virescens, brevis; limbi *laciniæ* purpureæ.

Filamenta sæpius tria, rarius 5 et 4, ori tubi inserta, limbo duplo breviora, filiformia, albida.

Antheræ ovatæ, incumbentes seu horizontaliliter nutantes, subcompressæ, didymæ, flavæ.

Stigmata tria sæpius, rarius vero 5 et 4, reflexo-patula, filamentis paullo breviora, obtusa, lineam longa, plumosa.

Capsula trigona, sexsulcata.

Obs.

Obs. E filamentis 4, ſæpe bina connata inveni in unum corpus cum ſtigmatibus 4, antheris ſeparatis vel connatis.

Variat floribus triandris tribus ſtigmatibus; tetrandis ſtigmatibus 4; et pentandris ſtigmatibus 5.

23. FALCATA. I. *Bulbus* conicus, deorſum imbricatus, truncatus margine acuto fibroſo, magnitudine piſi.

Scapus ſimplex et ramoſus, glaber, ſuperne purpuraſcens, multiflorus.

Folia diſticha, reflexo-falcata, ſtriata, glabra, ſcapo duplo breviora.

Flores alterni, unus, duo vel plures.

Corollæ tubus ruber. Limbi *laciniæ* tres interiores rotundatæ, albæ; exteriores intus albæ, extus rubræ.

Stigmata flexuoſo-involuta, hirta.

Variat: ſcapo ſimplici et ramoſo, palmari et ſpithamæo; floribus alternis et ſecundis; rachide vix flexuoſa, et valde flexuoſa.

24. EXCISA. I. *Bulbus* globoſus, fibrilloſus, glaber, piſo minor.

Folia radicalia duo, ovata, obtuſa, glabra, margine interiore amplexantia, ibique pro ſcapo exciſa, patentia, ſemipollicaria. Referunt folium unicum, bifidum. Folium infra medium ſcapi ſpathas referens, ſolitarium.

Scapus teres, flexuoſus, erectus, glaber, uniflorus et multiflorus, digitalis & palmaris.

254

Spatha glabra, apice obtuſo, ſubcrenato; exterior viridis, tubo brevior.

Corollæ tubus ruber. Limbi *laciniæ* obtuſiſſimæ, patentes; extus ruſeſcentes, rubro-ſtriatæ; intus albæ, rubro-ſtriatæ.

Antheræ brunneæ, erectæ.

Stigmata parva, revoluta, hirta.

Rariſſime caulis medio cauliculum edit, uniflorum.

§. V.

SYNONYMA.

1. *fruticoſa.*	Linn. Supplem. Syſt. Nat. p. 93.
2. *minuta.*	ibid. p. 92.
3. *bulbocodium.*	Ixia Bulbocodium. Linn. Syſt. Nat. Tom. 2. p. 76 mantiſſ. p. 320 Sp. Pl. p. 51.
	Ixia roſea? Linn. Syſt. nat. T. 2. p. 75.
	Ixia quadrangula. de la Roche Diſp. p. 16.
	Ixia bulbocodioides. ibid. p. 19.
5. *piloſa.*	Linn. Suppl. Syſt. Nat. p. 92.
6. *hirta.*	Ixia inflexa. de la Roche Diſp. p. 15.
7. *ſecunda.*	Ixia flexuoſa? Linn. Sp. Pl. p. 51.
	Ixia ſcillaris? Linn. Syſt. Natur. Tom. 2. p. 76. Sp. Pl. p. 52.
	Ixia ſecunda. Berg. Pl. Cap. p. 6. de la Roche Diſput. p. 17.

8. *Cri-*

8. *crispa.* Linn. Supplem. Syst. Nat. p. 91.
9. *cinnamomea.* Linn. Supl. Syst. Nat. p. 92. Europæis. Caneelbloem et Avondbloem Caneelbloem.
10. *corymbosa.* Caryophyllus Monomotapensis, nervosis Buplevri foliis, intus cavis, flore cæruleo, cauliculis secundum longitudinem alatis. Pluken. Alm. p. 87. Tab. 275. fig. 1.
Ixia corymbosa. Linn. Sp. Pl. p. 51.
Ixia imbricata? de la Roche Disp. p. 17.
11. *linearis.* Linn. Supplem. Syst. p. 92.
12. *capillaris.* ibid. p. 92.
16. *pendula.* ibid. p. 91.
17. *bulbifera.* Ixia bulbifera. Linn. Sp. Pl. p. 51. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia monanthos. de la Roche Disp. p. 21.
Europæis: Vluweelbloem.
18. *erecta.* Ixia polystachya Linn. Sp. Pl. p. 51. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia erecta. Berg. Plant. Cap. p. 5.
Ixia thyrsiflora. de la Roche. Disp. p. 20.
19. *maculata.* Linn. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76. Mant. p. 320.
20. *crocata.* Ixia crocata. Linn. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76. p. 320. Spec. Pl. p. 52.
Ixia Milleri. Berg. Pl. Cap. p. 8.

22. *pen-*

22. *pentandra.* Ixia scillaris? Linn. Sp. Pl. p. 52.
Syst. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia pentandra. Linn. Supplem. p. 92.
23. *falcata.* Linn. Supplem. System. p. 92.
Europæis: Avondbloem.
24. *excisa.* Linn. Supplem. Syst. Nat. p. 92.

§. VI.

LOCUS.

In extremo angulo australi Africes omnes Ixiæ sedes suas fixerunt et ex his paucæ sunt, quæ alibi sponte crescant. Sic inveniuntur:

fruticosa in montibus Platte Kloof et Rivier Zonder End dictis. Etjam inventa fuit in terra del fuego a Prof. Forster.

minuta prope Cap in collibus rarius et extra Zoutrivier locis arenosis inundatis.

bulbocodium in Leuweberg, in collibus infra Duywelsberg inter urbem et fortalitium copiose et alibi, etiam in alpibus Italicis.

humilis in Picketberg et collibus circum Cap.

pilosa, *setacea*, *falcata*, et *excisa* in collibus circum urbem Cap.

hirta, *capillaris* et *aristata* in arenosis humidis hinc inde.

secunda in collibus Grœne Kloof et Roode Sand, atque in arenosis Swartland.

crispa in collibus Roode Sand et juxta Picketberg.

cinnamomea in collibus Leuwestaart.

corym-

corymbosa in sabulosis et ipsis viis Swartlandiæ.
linearis in campis arenosis inter Cap et Stellenbosch.
scillaris in collibus Grœne Kloof, Duywelsberg, Leuwekop et alibi.
pendula in regione krumrivier prope ipsum fluvium ejusdem nominis et in locis adjacentibus humidis copiose.
bulbifera in Roode Sand copiosissime, in collibus Leuwestaart rarius, in arenosis Swartland et alibi.
erecta infra Duywelsberg, in collibus Grœne Kloof, arenosis Swartland et alibi sat vulgaris.
maculata b. et c. prope Bergrivier; d. et e. in collibus prope Grœne Kloof; a. b. et c. in arenosis Swartland; f. in Saldahnabay; g. in Roode Sand; alibique vulgatissima et maxime varians in diversis locis.
crocata cis et trans Swellendam usque ad Vischrivier.
lancea infra Picketberg.
pentandra extra Cap, prope Grœne Kloof in collibus.

§. VII.

FLORENDI TEMPUS.

Plurimæ Ixiæ in capite bonæ spei primo vere florere incipiunt; paucæ vel hyeme proveniunt vel in seram usque æstatem persistunt. Quæ loca depressa, arenosa et inundata amant, maturius hosce exornant campos; montes vero et colles quæ inhabitant species, serius florent.

Men-

Mensibus Majo, Junio, Julio dudum floret *minuta.* Junio, Julio, Augusto: *bulbocodium*, *pilosa*, *setacea falcata.* Augusto, Septembri, Octobri: *humilis*, *hirta*, *secunda*, *crispa*, *cinnamomea*, *corymbosa*, *linearis*, *capillaris*, *scillaris*, *aristata*, *bulbifera*, *erecta*, *maculata*, *lancea*, *pentandra*, *falcata*, *excisa.* Octobri, Novembri, Decembri: *fruticosa*, *pendula*, *crocata.*

§. VIII.

USUS.

Edules quidem harum aliquot sunt species, imprimis animalibus fodientibus; nullæ tamen vel Hottentottis vel Europæis valde expetitæ. Ob flores vero, qui et pulcherrimi et coloribus sæpe multum variantes sunt, in Hortos Magnatum introductæ coluntur ibique speciosissimæ evadunt.

Odorem noctu et vesperi svavem spargunt *cinnamomea*, *pilosa* et *falcata*, vesperi flores suos aperientes, ideoque hæ, imprimis *cinnamomea* a pueris collectæ domibus in vitris aqua repletis servantur.

Circa horam quartam species hæ flores suos aperiunt, et quidem adeo adcurate, ut horam vespertinam inde concludere liceat, nisi instet pluvia, quam tum floribus clausis præsagit.

Ixia minuta

Ixia falcata

Ixia fruticosa

Ixia excisa

J. D. Lundmark del.

Akrel Sc.

Ixia cinnamomea
Ixia capillaris
Ixia crispa